

Stocklöpare 2024

Ett omfattande jobb. Många fröstockar att räkna och ta bort i stocklöpningsförsöket 2024.

Gabriela KWS, Selma KWS och Skelby är de bästa sorterna för tidig sådd. Cascara KWS och Castello kvarstår på listan över sorter som däremot inte bör sås innan 1 april.

I det stora hela blev problematiken med stocklöpare begränsad under säsongen 2024. Förhållandevis höga temperaturer under våren drev inte på vernalisationen särskilt hårt. Årets samlade vernalisationstimmar mellan 1 april och 30 juni låg runt 75, ett värde som är förhållandevis lågt. Motsvarande siffra för 2022 och 2023 var 84 respektive 95 timmar.

Kombineras den effekten dessutom med den, i flertalet fält, sena såtidpunkten, så hittas anledningarna till resultatet i fält.

Omvänt kunde det ändå konstateras att där blev en del fröstockar i fält, men det "basbruset" är inget som kan kopplas till temperaturförhållanden under våren. Många är också dukliga på att dra fröstockar, men särskilt i dagens Conviso-tider, kan det inte nog påpekas vikten av att verkligen upprepat och noggrant hålla efter fröstockarna.

"Bättre" lycka i försöken
Trots den blöta inledningen på

våren lyckades Årets betodlare 2022 Jörgen Mårtensson och hans team på Hushållningssällskapet Skåne med konststycket att etablera årets stocklöpningsförsök.

Såtidpunkterna var som vanligt utmanade tidiga – 29 februari, 8 mars och slutligen 19 mars, men etableringen blev genomgående riktigt bra. Vanligt förekommande svårigheter som skorpa, insekter och vindskador uteblev i det närmaste helt. Och till skillnad från den stora majoriteten av "praktikens" fält samlades det gott om vernalisationstimmar i stocklöpningsförsöket. Alla tre såtidpunkterna nådde åtminstone nivån

Rekommendationer för tidig sådd

Avvakta med sådd, hög risk för stocklöpning. Få daggrader att tjäna	Välj sort lämplig för tidig sådd	Välj sort med minst medelgod stocklöpnings tolerans	Alla marknadssorter går bra att så
Innan 20 mars	20-25 mars	26 mars-1 april	2 april och framåt

medel när vernalisationstrycket ska bedömas, vilket innebär i medeltal minst 300 stocklöpare per hektar.

Till resultaten

Skelby, Gabriela KWS och Selma KWS hävdade sin plats som de mest lämpade sorterna för tidig sådd, från 20 mars. De flesta sorterna hamnar i kategorin "medelgod", vilket innebär att de har lägre risk för stocklöpning vid sådd efter 25 mars. De åtta starkaste sorterna inom "medelgod" visas i tabellen.

Av sorterna i Smart-sortimentet är det Smart Lienna KWS som har lägst stocklöpningsrisk, baserat på flerårsdata. Smart Nelda KWS är klassad för sådd efter 25 mars och ytterligare några Smart-sorter visar lovande resultat i årets försök. Det är ett positivt tecken och ytterligare positivt är att ingen av de nya testsorterna, konventionella eller Smart, visade någon risk att hamna i den sämsta kategorin. I den kategorin finns för närvarande enbart Cascara KWS och Castello.

Akkumulerade vernalisationstimmar vid olika såtidpunkter 2022–2024 fram till 30 juni. Baserat på väderdata från Borgeby

Sådatum	Vernalisationstimmar		
	2022	2023	2024
27 februari	136	148	154
15 mars	114	138	110
25 mars	92	106	88
30 mars	85	97	77
05 april	70	85	64
15 april	51	66	51

Sortval efter stocklöpningsrisk

Kategori	Sort	Sortägare
Bäst för tidig sådd	Skelby	SESVdH
	Gabriela KWS	KWS
	Selma KWS	KWS
Medelgod	Egelev	SESVdH
	Blans	SESVdH
	Caprianna KWS	KWS
	Naskov	DLF Beet Seed
	Davinci	DLF Beet Seed
	Fanfare	DLF Beet Seed
	Smart Nelda KWS*	KWS
	Caspian*	DLF Beet Seed
	Övriga sorter	
Högst risk för stocklöpning	Cascara KWS	KWS
	Castello	DLF Beet Seed

Listan är rangordnad efter antal stocklöpare i de försök sorterna varit med i (minst till högst antal stocklöpare). Sorter med stjärna har endast testats i ett fåtal försök, men hade få stocklöpare.

Vad händer 2025?

En vis man från trakterna runt Vragerup, sa en gång till mig: – Det går inte att så tidigt alla år.

Efter två nu något senare medelsådatum 2023 och 2024 är det kanske inte orimligt att det blir ett tidigt såfönster 2025. Det är såklart en ren spe-

kulation, men samtidigt en visdom vi gärna vill utmana. För er som kanske vill vara först ut av grannarna med betsådden i framtiden, håll gärna ett extra öga på Ädelholm. Där är det nämligen nu preparerat för tidig sådd med den självgående lättviktaren Farmdroid.

PK:n är myllad, skyddsgröda i form av höstveten är sådd, men det är 20 mars 2025 det händer! Då hamnar betorna i marken, nästan oavsett väder och vind.

William English
NBR Nordic Beet Research

Översättning: Rikard Andersson, NBR Nordic Beet Research